

Trávníček, Fr

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Jevy

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

$2 \parallel \overline{0}$
dvakrát < dvakrát

podle výše // výše

Trav. MSC I 37 24

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

-e příjmení

Anderle → -lová'

Tille → -llová'

TR MSC I 255

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

e - o

alč - alšě // alšě

klimeš - klimešě // klimešě

lčs žarč, lures, pročs, tomč
duer xron & -ec

Trav MŠC II '57 49

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

^e ^z
dyl, lip, mu lid. lov.

gis. dele ...

Tráv MSC I 257 1/6

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

i' < e'

lík, líčka < líčka, mlíka, chlo- lid. tvor-

Tráv MSC I '51 46

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

y v e
cepeřat se lid. hor.

epis - y -

Tráv MSC I 251. 44

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

upejpat se lid. hor.

Tráv MSC I '57 84

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Adj. o part. pas. nedob. slova

51 Ds^v LitNov 23/4 '60 : Doprava řízená světly
spr. řízená

52 Thab : spr. : Doprava je řízena světly
" sloveso je ... se zpravidla nevy použí "

Davě se odvolává na případy : premiéra odložena
Kaučemi zadržena
Nespr. argument → je zde vyjádřen přibavený stav vyplý-
nulý z min. děje, a v takových případech se je
vy použí

53 spr. také Doprava řízená světly - atribut
Thab Za^v 53

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Atrance

pred sluncem vychodem u. pred slunce vychodem
bešne: pred vychodem
slunce

slabit co sudou dani'm u. sudy dani'm
podani'm sudy

TJ MSC II 830

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Datir wrońfici' subst.

silne archaizmy : udse mi byti vesela
to mi brámi' byti sfořojemu

těx bez wrońaweho datiru

sluši' k byti toho jameblivu

bežně : wou. , wědy - iustri.

TS MSC II 845

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Akur. wróci' adject.

„nědy se chápe adj. za wróci' předmetu se“
silne zastarale'

vidim se nucena // ^{těžké!} vidim se nucy

TE MSC II 840

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

adject. určení
Akuz. při určení substantiva

číslo se za to odpovídá zast.

// běžně: odpovídají

TK MSC II 842

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Ind. u. Rond.

< kdybych měl peníze, koupil to >
= koupil bych to

lid. hov

TC II 709
MSC

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Instr. u ady. doplnění nespr.
zůstal klidným, věrným spr. 7'

TRMSČ II 766

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

^{predikátor.}
Instr. radj. nezpodstatnělých

„neústrojný“ (otec je sdravým)

TB MSC II, 847

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Inst. predikativ. adjektivna ypoditativēleho
zřídka <do dvou let bude mou>
běžně: moje

TS MSC II 847

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Justo. v doplňku místo aruz.

Luasli jej urtuky >

spj. - elio

TK MSC II 766

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Koud. // Koud. + - t^v

↳ by slav's gal krásně zřival, práce vrabce
Ineranci

ord.

TZ II 710
MSC

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Koud. ve věcech propust.
↳ zkoušky, třeba ^{by byl} ulad > nespr.

srov. odpor. ned. i
↳ je ulad, ale přesto je zkoušený >

T2 MSC II FM

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Mař. akuz. život.

byla, křeba, vzteka
u her v karty
traba
u jmao tanců
kazaruika

TS MSC I, 462

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Část v adresách

„nemí nepr.“, ale není původnější než nom.
nom. - pohodlný a má větší četelnost

TE MSC II. 633

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Dativ + inf. 'nutnost'

< bylo nutné přijít nám sanylu s útokem >

rus. 4 leg.

TS NR 4, 207

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Decl. subst. - typ Maša

Tk doporučuji Maša, 2. sg. - i
Hvilica, - u - i

tak i v pravidlech Čes. pravopisu 21 (s. XXVI)

Tk ČM 48 24 435

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Decl. míst. jmen - 2. sg. - a // - u

84 -ov, -in : -a (Kyjova, Lojetina)

85 podle obec. jmen : (Brodu, Dubu, Svržku, Rajhradě)

X (Dvora, Komina, Tabora)

nečítáme-li obec. jmen, většinou -a :

Berouna, Melník, Příbora, Ujezd, Zábřeh, Šumperk

X Mlýnsko (jmena na -ež mají většinou -u)

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Františku

Čechu

Fráň Kastrov

Gen.: Dobroho dne!
"skojeně, nefirizovene"

Frav. nástroj 130

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Genitiv u. předl. pádů
nebo tadj.

72 < nejlepší zlejšvatel potravinářů >

73 spr. potravin
nebo: v potravinářství // mezi potravináři // potravináři

děj
< udalost čs. opery >

spr. v čs. operě

74 < ženy řečte protestovaly >

spr. řečte 'ženy

< přitupěl samene >

spr. samenicě

MORAVSKÉ

ZEMSKÉ

MUZEUM

Tráv. zář

Gen. Soup.

dáti měně než korunu podle branců: měně koruny
respr-historizmus

Trav. Jar. Sp. 222

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Genitiv Qualitatis

111 < muž mnoho jmen >

u Raie a Jiraska: kostel ušle' věse, ps'e uschuteho osam

jalý² - majici' mnoho jmen

človeč dobreho srdce - majici' dobre' srdce

112 d'avejme přednost s⁷, protože genitiv má rozmanité významy
jine', zejména f' vlastnovaci < domu svého otce >

kladem' genitivu - ocluzování j-a

Fr. H. H. H.

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Genitor

"Genitor byl v jisté době a u něk. bruniců před
velmi oblíbený, a to na d'jmu akuzátoru. Byl pova-
žován za něco lepšího, především, za toho, jazykové
výzosti se stanovila domácnosti i širšího slovan-
ského"

Travn. O jazykové správnosti,
Českoj - e a foessii, 142, 153
MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Genitiv

v učeb.

< předmět 2. řádu >

ta. v 2. řadě

Tráv kastroy 207

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Genitiv předmětový ve funkci ušlech. atributu

20 obdiv přirody
naději blaženosti
pokus smíru

Jeb Hist ulur IV, 365:
hrůza lidí (= před lidmi)
strach smutku (= ze smutku),
bázeň ztráty (= před ztrátou)

21 " v novém je járo
" " " " " " " " " " " "

MORAVSKÉ
MEŠKÉ
MUZEUM NR 39
Třávu.

Jan. Qualitative

v staršim je najrašejši jako dofferent

v novem je zviden Protok jest slovenskeho roda (slp. kladecy) >

často nevhod. atributem substantiva v doplnku, objektu a apozici

< videl sam tam čidi obojilob polikavi >

< Vraňu' brava, stavba čoti čiči slohu >

[NR: dlybč' genitivu u subjektu]

z nominal. vet < cloveč, bila' brada > cloveč bile' brady >

nemůže být samostat. částí vet, po fause

< Spiegel, řichy, zaaloubany, žlutě' uedrave' pleti >

nemůže být na ořadě jād? - frisk. uč.

< stopi' statua' domad a svezi', kulate' brady s kalouřkem >

často p. 5⁷ < uniz' se slopenau klavau >

nom. < stary' bileč, dlouhe' bile' & Easy scisame' za usi', stal >

uči < -u- uapi ... >

Travou, nevhodné vet, v cestě II, 31, 201a.

cit. podle NR 20 245-6

Genitiv u slo

"je řepodivou miláčkem brusičů, mnohých gramatiků
i praktičů, nejen u řadných slo typu prati, vybrš
řepuška u záporných, jako nemiti, neviděti, nečisti
čeho "

solár: genitivusováni

Trávka 129

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Gen. objekt. → aruz.

u sls froti, zádati, nenáviděti, čerati, hřdati, odpustiti,

utrpěti, udeliti, postoupiti, frati

postup, aruz. vědy, j-ovi' teoretické i fratišové' bredi',

ale zlykčve

Tras nástroj 129

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Genitiv zápor.

151 "neústny" historicismus
nemiti hladu, nečisti ovčiny, nepřiti vody
neslyšim ničeho

X jkoy ab se neopřira:

nemám peněz, mouky

-u- otom ani potuchy
haléře

nedostal jsem z toho slova

} výzu.
partitivní

152

nový jazyk jinak rozlišil výzu. abuz. a gen.

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Prav. Jazyk 152

Jen. zápor

v učebnicích:

neopomněli čeho,
nezradili koho,
nedráždí zlíků psů,
nejez nezraděho ovoce,
div na něm oči nenechala

spr. aruz.

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Tráv. knihov. 200

Juf. cum nominativo
zda' se to byti dobre'
„cizim vlivem“

Spr. zda' se to dobre'

Tráv. Jaz. Spr. 114

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Inf. neumožny po žádat, prosít, vyzývat, napomínat
premluvit

71 < žádat va's vrátit mi přijímací listku >
prosím va's

72 < premluvili s vaběto fouskem uka přijít na brad
Olbracht >

běžně: aby ujde tu o vým. publověcný
X upomny He decnokou 6CS

73 tdx v sč aby, at

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM
travn. NR 37

Instr. v adj. doplnku

zobal klidným, věrným
části jej určitým

"veštroj." 4
—

napodobení učiněna se státním

"určení dovozu obraku"

TR MSC II 836

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Instr. Komp.

stč dvoema hornami měče

no. o dvě horny

nelze vycerpat stč. frontě deš

Tráv Jaz Spr 150

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Instr. predikat.

je pravdou

"hodnotime,

podle je ucitelem

proto je spr. uoc.

Trav. Jaz Spr 110-1

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Instr. predikat.

je pravdou u pravda
"zašakem j-ovjch opravcu"

Trávdal 97

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Just. předčít.

- 100 < je pravdou, že ... >
"rozšířilo se v nejnovější době"
"obzda vražedčí zemnější j-oví cit"
- 101 nominativem hodnotíme, kvalifikujeme ...

Tráv. nástroj

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Instr. predikátovj x hodovníci' nominativ
je učitelem x je v'borový učitel
syn je celý otec

Tráv kashoj' 101

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Kompozita

"některá vzala cizí vlivem, hlavně vlivem
německým, ale pokud hovoříme o vývoji
česky, nelze je zamítnout. Naopak je cizí
především vlivem tam, kde vliv český
nemusí obhácní, například

TR MSc I 441

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Kompozita

155 veršované keleuostrom, ^vnovodrus, černotabule

6 X velomésto, malomésto ^vzobřebu'

zlosyn, dobrodruhi ^vzlocin

novověk, středověk, starověk

7 ani podle novověky ...

Tráv. Jar Spr.

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Kompozita subst.

24 typ maloměsto, národohospodář

tyto složeniny se zdají gramat. nesprávné nebo méně spr., protože se
vymyšlejí nejčastěji dle způsobu vyjadřování; Etym. záleží ve spojování
adj. se subst. "dobrý fíbel", "ale pan výsledkem jiné tendence
jové, totiž mítí účlnou kategorií uhlavního

z významového rozlišení: velkoobchod x velký obchod
* je ve prospěch j-a, máme-li pro dva významové odlišky dva různé
výrazové prostředky: maloměstský x malý rolník
nežde o tvoření dluhů

25 " složeniny typu Staročech, maloměsto jsou tabovou novou členotvořenou
kategorií, mají za účel zřetelněji vyjádřit významové odlišky,
které se dříve rozlišovaly jen v myšl.; nicoli také v j-e.

Tk, maloměsto a malé město, SaS 2, '36

~~Trávničel~~ - Kvantita

"Ti, kdo řádají' Svautitu protivici' se obecněmu nebo
nejčastějšímu vzru, dovolávají' se starších a starých
slov starších a starších je zcela nepravem."

Trávničel O jazykové správnosti, Čtení o je
a foerii, 742/158

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Lidová slova eizi'

flinta, fabrika, masina, salup, palaz, kuraz,
virvar

Tráv Jaz Spr 198

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Maře.

73 měst. jmen Kromeriz, Olomouc, Litomyřl,
Přibram, Třebíč, Telc...

zav. maře, dnes sem.
reformařat spis. uřum!

Trav. Mařej 73-75

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Mašb neživ. < živ.

TE MSC I 464

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Mašk. živ. → neživ.

TE M. S. C. I 165-6
473-4

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

maso. stroj // fem. ^{pl. en} ~~pl. en~~
čepel, kyčel, ocel (čast - i), fůbel,
svíkel, proubel;
čepelě poma. 2. pl. -a // -e
TĚ MSC 458

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Mas. Golikovi mezi "hrad" a "stroj"

na - l

TK MSC I 457-8

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Nedob. m. dol. lsa

224

branic: odmita' gradena' vec, pry' jen u

" sloučením; dokonavost děje často nevyjadřujeme, vystupujeme-li
přívod věcí, způsob vzniku, přirození, vlastnost vě-
cího

čerstvé pečeny' chléb, smažena' vejce, pečená' husa,

řepa' obuv, ^{variena} tortura' kucha, malovaná' vajíčka,

pani' XY, rozena' z

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Krátké Jazyky 225

Uvedl. vid m. dok.

117 <Reportáž psaná na opračce> X <Prodaná nevěsta>

119 ^{čerstvé} pečený chléb, smažená vajíčka, uzené maso,
bolemy zástupce, čistěná šunka, uemyté sůlce
"vyjadřují vlastnost věci zbranou skupen děje"
"záleží na jakosti děje samého"
"dobrou čem děje se tu rozumí samo sebou, a proto
se nejčastěji nevyjadřuje"
u Prodane nevěsty: "dohonavě přičítí má dosvědčit,
že se taková neobvyklá věc vlnitru stala"
MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM
Lázeň

Nominativ jmenovaci'

- 104 < v katastrální obci Brno > ① sr. na území koravy
// < ————— " ————— Brno > ② r. město Brno /
// < ————— " ————— Brno > ③

105 ad ③ : na postov. úřadě Brno I } zpravidla u spojemi'
v nakladatelství Melantrich } nejmenší brojlov.
v časopise Listy filolog

① titul vrchního rady

② ve spojemi'ch brojlov. se vždy druhé jmenú srovnáje
v nakladatelství Melantrich

106

cto města Praha, řice Sazavě, Ede slova u město,
srov. řeka uřky, vlastní jmenú
město Praha, almanach uřj
řev uřky

nominační v adrese

- 157 tři možnosti: ① Pan J. Kovář, odb. učitel, Brno, Kovař ul. 10^{c.}
 ② Panu J. Konečnému ... , v Brně na Kovař ul.
 ③ _____ " _____ , Brno, Kovař ul. 10^{c.}

158

nejvhodnější ① i pro fisatele (Jedlovice - sq., č. 10^{c.})
 i pro poštu^{z.}

159

„adresa pro neobslužené projekty“
 Trávěňský

MORAVSKÉ
 ZEMSKÉ
 MUZEUM

nominativ označující předělat - povolání
"v lid. mluvě" zamestnaní

< je učitel, doktor >

TR MSC II 850

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

do 912

hou. v datech

Prálek 10. srpna 1941

neřádnou označeno za Germ.

Tráv. Jaz. Spr. 171

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

622 Pas. opasní u. tvorů evratných
(činných)

„zvířata cizí v Evř. j-e

623

je vyžadováno, navrhováno zřídáno
bude pokračováno ve vyjednávání
nemí ústavního výř. úřadu

aby tomu bylo zabráněno

„obdobou podle reflexivní, které má platnost

pasiva < dle se >

TS MSC

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Pos. v třet. století,
"nevhodně"

< buď se dbá na toto varování >

Tř MSC II 621

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Pasivum vedol. s obec. platnosti

je oznamováno
žádáno

je varováno

bude pokračováno

" v Guiz. a úřed. je refigurované "

Práv. úřad 87

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

86 Parivum : aby se bylo vyvarováno
v ulavě frakci a křídnu
"zřidny' křídnu" : aby se vyvarovalo
aby bylo vyvarováno
varuje se "s nevyjádřeným všob. podměttem", spr.
srov. man, franc. on

X aby se vyvarovalo škod "aby občané sami sebe
vyvarovali škod"
se je obj. ^{průběhu} nemůže být prostředkem

87 je varováno, běžne se řáde sbo zvrátné; varuje se
Frav kastroz

Plus, -ové

bratři // bratři Uršlí'ové' (= Alois a Vilem)

X -ovi (= bratři napr. Aloise)

~~Tráv~~ nástroj 89

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Přechod. příst.

r učeb.

< řáček, nesa si potřeby očerávk, aby se pak učil psát >

nelze spojit přechod. vazbou sloveso polybové (učiti)
a klidové (očerávati)

ani i drže potřeby

Trávě nástroj 202

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Přechodník u doplnění

↳ měkčero slo klidně, hrdo na to, že je
jedno z nejlepších měst v oblasti (Dyž)

m. jsou hrdo

↳ budova neoprávněná chabá

m. jsou neoprávněná

TR MSC II 774

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Příklady stále po přístavce
"zúdra a uobryle"

< XY, vyidajici' spisovatel, se narodil v... >

TK MSC II 869

ale při soucovém slovu hned po přístavce

< hovor, pře obecní, se drobil (fir) >

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Příklony za víc. slyem, víc. před víc

↳ Škoda zpíval a zpívaje modlil se
z hlubiny své duše (Jir.)
"neprůrozeň: zpívaje se modlil"

J

MSC 11 274

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Příklady v přechodných obdobích vaxbalk

< oděsíl nerozloučiv se >

"nepřirozeně" < oděsíl se nerozloučiv >

T 2 MSC II 873

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Vypouštění se při inf. závislosti na sebe se se
↳ bojí se z toho přiznat >
při oddělení uvolila slovy se vždy zůstává
↳ už se nebude stýdět zeptat se (Novum.) >

TK MSC II 860

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

K, L

u Kollára : brš, bršlo → bariš, barišlo
brnec, brve → brenec, brenec

brst

brst

uohel → uohel

vlna, vlněte → vlna, vlněte

Trav Jaz Sfr 187

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Reflexivní tvar vyjadřující všeobecně podmet

103 je doporučováno l. doporučuje se "vyjadřuje činnost"
byla tvoren řidi se

X je zaráženo } "stav vyjadřující z činnosti děje
minuléto"

vše odpovídá

104 řeká se // řekají

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM
Převlastov

Sg. m. plur

Den horniča
"zcela uštrojené" = den každého horniča^c
"poučed knih., zastar."

l. Den horniču¹⁰⁰
"leže vystihuje představu ... kolektivní"

Tráv 218 50

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Substantivizovaná adjektiva

"Způsobová adjektiva jsou dvěho druhu, ale
nebo je libovolně rozuměvatelná. nerozhodně to je
chytrý, výběr chytrý člověk. Je v přísloví
byla naše adjektivum způsobové: chytrému
napověz, hloupostem dojoviz podobně pravíme:
je jedem učenic, nikoli jedem učeny; uvídi me
v dalsím v hlade nikoli v dalsím; z tobě,
co by bylo uvvedeno, nebo z uvvedených člověků,
nikoli z uvvedeného (je fabrio); poslední
věc nebo věc naposled vzjomená, nikoli
poslednější (se nezdá pravne).
[Gel] Trávě kůlně 303

Velká písmena

V Tiskách, Na Slupě

80

x U invalidovny, U realty
chyb. rozlišování v PCP, Těd. doporučuje všude
malé písmeno

81

"předl. názvy jsou tvarové velmi nepřesné, vlastně
nerozhodné selskovi vůbec"
pojmenovávat nominativem

Fr. V. Kastroj 80-81

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

8588
Vypouštění se, si
ze 2. věty u slova ulnovičky stejnorodého
< koulelo se, koulelo červené jablčko >
< štěstí se trouš, nestěstí špe >
< drálo se a bílilo (kaiš) >
9 „neprirozené“ < koulelo, koulelo se >

TR MŠČ
MĚRAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Vypouštění slova sponověho nebo opisověho

< najedl jsem se a napil >

"nepřirozeně" < najedl a napil jsem se >

TŽ MSC II 859

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Vypouštění slova, které by se mělo oparovat v této
větě se druhé části v tvaru jiném
<revolvera sráže s jednotou stromu na druhé>

několik <s jednotou na druhé strom>

Tk MSC II 860

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Vypausťem' zájmena

ve věbách napomeň, nebo potrestej ho

s. napomeň ho, nebo potrestej [ho]

"přirozene' je neopazovat' to, co už bylo
vyjádřeno, nikoli nevyjádřit' to, co
teprve bude vyjádřeno"

TS MSC II 558

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Zájim. zorat.

93 < Deluji Valm za lastavost uine projevemou >

94 podmet uclnou. (ja') podmet psycholog. (vy)

< Radim ti vziti si s sebou vscky sve' knihy >

< Slyšel jsem te zpivati svou oblíbenou písničku >

X mou
jsem', jestliže se někdy rozvedou

Jan Václav

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Zápor u slo

87 < bránu' mu, aby to veděl >
v stč. jmu slo záporne' < trůchov' bránu' dobre' mu, aby
& v'nu nepři' slo >

< chradnu' se
střechnu' se, abychom se nenachladili >

88 < bojím se, aby se to nestalo > // < bojím se, že se to
stane >
x bránu' něčemu něco dělati.

živ. < bránil mu, aby to veděl >

= < bránil mu a on to veděl >

„záporne' slo se zda' proti smyslu“

proto se klade ^{než} slo klade

bránil, aby se stěhoval (živ)

ale stará konstrukce v j-e zůstává

tráv' nadhoj'

-zh- X -sch-

[rozbor jednotl. případů]

... zda se mi jisté, že spr. výslovnost není h^4 jen zh ;
" sch lze připustiti jako variantu, ale jistě tam, kde není sch
nemítelnost 4

Travn. spr. čís. výslovnost, Brno 35, 33n.

8 tomu NR 20, 250 :

"Při dosavadním zveřejnění u nás se tedy jednalo
travnicek u nás samostatně, do spr. j-a nebyvala
novota, cizí větsina sch h^4 čís. j-a.

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Gerabý

"Cesta po stručnosti, úspore a výraznosti,
nejednou z praktické potřeby"

"živý slootvorný způsob po 2. světové válce"

"Bylo by pochybné vidět v něm něco odformujícího
slootvornému skladu u násli j-a"

"projev jeho životnosti, obraz jeho úžre sou-
vislosti s velkou přeměnou u násli hospodár-
ského politického, sociálního i kulturního
života vlnem ^{mládežnické} socialisamu?"

TR MŠC I 449
MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Zkratková výslovnost je převážně jen
"leovorová"

v ČSR [ce-er-er]
do ÚRO [do u-ro]

TR 1950 I 148

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Životnost názvů čas., románů, oper...

odbrání Čechy, Našince, Příteli dětí,
posloucháme Dalibora

Trav. hradby 110

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Životnost u les

použití dřeva, krásné vlny, špací, zebračka
představu životnosti

~~Tráv kashoj~~ 110

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Afixy

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

arce - zdováno, neví se jinde hřbitovní
- dílo, - kůz, - obec ...

TR MŠC I 451

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

bez-

"složeniny s bez- vyjadrujú nezdar sám, pomocný
stav, keďže v maruy slovi' smysl nezdaru predem,
od samého začiatku nebo nezdaru vôbec"

Tráv Jaz Spr 144

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

#orc - lid, kov.

- blázen, - dareba, - lotr

TR ~~MSC~~ I 396

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

ex-

-císar, - kral složeniny hybrid.

TK MSC I 451

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Kolekční

nezpracované

TL

MSC I 392

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

nad- →
pod- → hodnota, - plán, - výroba
- výživa
"nepravda se pokládá za něco, vzniklé
vlivem ciziny, hl. německým"
"nelze je zásadně zamítat"

BMSC I 403

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

nad + subst.

68 nadhodnota, nadprače, nadvýrobe

69 = hodnota nad

svoreni předponove'

sr. příklad, přisla
pravidla palomáre

protitel - jed - uavri

nadučitel, - dozorce - plař

podučitel, - distojut

předřečut

nik. z předl. výrazu: nadlořti & nadlořtem

je možné, že vznikala nem. vlivem, ale jsou foliebná

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Trav Záh

okolojití

resp. resp. resp. resp.

TR MSC I 392

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

okolo -
roleu -
Mimo

spřesky

"jeu v platnosti zpodstatněle"

každý roleu jedoucí X každý člověk
jedoucí roleu

TK MSC I 392

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

prachistary u pra-

"Zimní v pojist věcných významu"

Tráv MŠČ I 51, 24

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

probi -
-leš, -jed

"nepravou se porokává za nečes." nem.
"nelze ji zásadně odumět"

TZ MSC I 403

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

pred-
- kácun

"nepřevzetím se předkládá za účes."
"nikdy ji zásadně odmítá"

TR MŠC I 403

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

spolu + slo
něces.

— pracovat, podpisovat m. pracovat spolu
s kým

TO MSC I 392

// sou (nědy) u subst.

"slovo tvořící u sou [předpony] čtyři slova spolu
v slovních slozích"

neboli plus výrazu "stejně ve spojení s výrazem
s někým"

spolu - neváže přímo k slovu, nýbrž k s někým
nebo také společně pracovat s kým

t. 399

vice-

hybrid. složenina vicevážitel

Tk MSC I 457

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

-ant hybridy
sekant, fracant, mudrlant (ze simulant)
TS MSČ I VŠI

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

-ant lid., lov.

pracant, seřant, mudřant

TR MSC I 247

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

-átor hybridy

hov. vědator

žert gnator

TR MSC^VI 450

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

- útor hor;
synátor, ved-

TEMŠŮ I 247

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

-a'š

lid. metra'š < metrich' cent
ukla'š < uklua' nádobu, ukluy' voz
huojá'š < huojuy' voz
vebrá'š < vebruy' ulzu
sbrábrá'š < sbrábruy' penz

Travěš 21

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

-ator

76 squator "žert" "idnes už slovo užitve!"
vodator dě. dosti hojue', "zaučelo"

12. 12. 78

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

-č^v

jedná s příponou -áč milují Erabrou Eorennou samohlásku
prodavač, pokyvač, saxeč, jodulhač

X blídač, kouhač

prodávaje se vyláč, přijimač

ale vylouvajeme nejčastěji -i-

Tráv Jaz Spr 158

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

-ian hybridy
krubián, grobián
1/2 MŠČ 1/50

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

-i'rovat
-y'rovat

—ieren lid., hor.

abouy'rovat, existy'rovat, lamentey'rovat,
seky'rovat, žiny'rovat se " X nezky'rovat

TR MSC I 388

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

-krovat (-yrovat)

lid. fixkrovat, studýkrovat, abouýkrovat

Tráv Jaz Spr 186

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

-isko

51 učeb. filologové zaměřují
"novota podle fol. východ. uar.," tel. morav. 7

sr. bičisti x mor. -isko
řituišti x -isko

52 proniklo do epis. ja
ložištro, křovištro, středištro // -ište, východištro // -ište

šilda: vřvařištro, Sova i prameništro

stanovištro x -ište

okništro x -ište

hledištro (// hledište) x -ište

jeu janište

53 odborníci pro -ište x -ište

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Tráv kastrov

-ism // -ismus
82 materialism // materialismus
obme na franc latin.

83 odforuje hlásk. soustavě spis.
sr. bratr, 2 pl. sester (vložené -e-), báseň < básu (básu)
sed(u)m

doporučeno: -ismus

Trav ZAC

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

-ismus // -ismu

14 -ismu "zmi' fovecud nezryle, kuzine, slovo uenetrovane"

15 -ismus ~~fovecud~~ latru. X -ismu obzerna frage?
"kladroz' utvar nezryly'?"

srov. osu > osum

prizma > prizem

baseu, lazeu

16

neni' - sm_o

"-ismu se frici' kladrovem selade cestiny?"

"purobi' folize fru vyzlouveni?" srov. sedm, osm

Tráv kastroz 16

-ji soupi
blížeji, šířeji, úžeji ... "dosud neuvrazení"

TK MSC I 373

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Přechylování' -ova'// -a

Anna Kareniinová' // Kareniina

podobně křestiny, ale sloh.: 2. - y, 3. - e^u ...

sr. Jaroslav - Jaroslava

X Rusliinová'

Fr. Kastroj 172-3

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Přechylováin' -ova'

172 "naš jazyk neiprosne žada podobu přechylováin'"

[Sara Semliardová, Mary Picfordová, Greta
Garbova]

Tráv nástroj

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

ne- X -si

27 "společný základní smysl, omezení význam neurčitých
číslovelý zájmy a věty"

28 "složeniny se -si vyjadřují, že je ten učed, to učo...
neznamá buď jen mluvčímu nebo i jiným osobám"
"nevím, kdo se, co, znám je nebo je"
neurčitost subjektivní

"zájmena složená s ne- tuto subjektivní neurčitost
zpravidla nevyjadřují"

tež tedy, je-li učed ten učed znám, ale
velice blíže učebě
Trav kastroj

- osoby // - osoby od přejmení

harrachovské x svarcenberské

- osoby u život. marš.

x harrachovské (harrachovské by oddělovalo před.
jmeno od Harrach ch > s >

Tráv. kastro 14

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

-sko

hledisko, stanovisko.

učet. odmítají a doporučují - ské

jde o zřízení spis. y-a

tráv. Jar Spr. 140

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

-sko

hledisko, stanovisko

průřez. místo - šte

ale hledisko X hledisko

stanovisko X - šte

Trav. Jar. Spr. 744

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

-sko x -šte

bunsiči : v ště. - ště

-sko je nářeční (východ.)

většina slov se -šte (ohniště, bojště, evičiště, jaroště,

pastviště, brziště, žitniště)

ale je i ložiště, evičiště, ohniště // -šte
příjato -sko eviči příměstí

trav. J. 2. 8. 168

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

-sky' od míst. jmen

busiči : busovský < Busovice

kojetický < Kojetín

luhačovský < Luhačov

vsatský < Vsetín

"uzritecna", např. bučovský < Bučovice

zbraslavský < Zbraslavice

lipenský < Lipnice

"v lid. uctívání uctívání se bratřím vředy"

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Jan Jazdovský 195

-sky'

leninská učení, stalinová teorie ja
slovo tvorba ruská "v duchu proletářského internacionalismu"
křesťanství i židovství

veloslavičský jazyk

homérský (smích)

platonová (filozofie)

Tráv. zář. 104-5

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

-tel

skracování samohl. : karatel, karatel, taratel, sběratel,
obyvatel

předfinuje se : nasobitel, zasobitel, nasledovatel
ale vyplňuje se -a-

Trav. Jar. Spr. 158

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

-telny

vypadají možnost

v stc. celkem opědivla, "časem k mozi"

TE SaS 2, 36, 25

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Inf. -ti

"... diskladné užívaniu tvaru na -ti v, ukľivené'm jazyce
by spôsobilo dojem veľkej rozumnosti;

Tráv. Jaz. Spr. 139

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

-tko

někdy „se letouna' samohláská u zbrobněliny na -atko
zbracuje" dítě → deťatko

nelze předpísonat křatlost vsady
čacátko, ptáčátko, zvířátko

zpr. ča', pta', zvi'

Tráv. Jaz. Zpr. 157

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

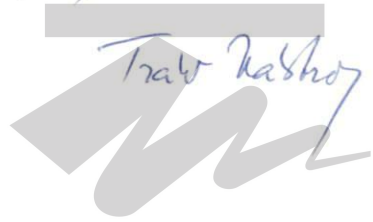
-uty'

60 křesutý (vráz)

61 tlutý, suvutý, urzuty' (<urzet; solo "hyzditi">)

visutý, bělutý (Evi)

62 Zdvibuty'

Trav Kastroj

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

- vyj

45 předvapírny, obléšivny, obroviny, šypírny, pomírjivny
osvobodivny, odřídívny, uspalivny zvl. Salda

46 "v podstatě tyž výzvu. járo před. jm. na -jici"
vábinny // -ici, larány // larájici, slídívny // slídívci

- vyj : vlastnost sbalá
"náchtlost & čemu"
lharý človek

tvoren' adv. a subst. verb.

47 a-kovale : předvapírny, kypírny

MORAVSKÉ
KEMSKÉ
MUZEUM

Trávě údolí

Jednotl.

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

aby násled. děj nezabýval
< usnul, aby se již neprobudil >
„reces. a nevýrazně“

TĚ MSC II 696

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

akých podm. cit. bd. hor.

<aby ch to udelal ja, to by bylo krivku!>

TE II 708
MSC

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

abych... v cit-podiu. souvr. lid. hov.

<abych to udělal ja', to by bylo křiču!>

TE II 708

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

ac', ac'li

"silni zastar." "

"Zdi p'ave' budou troji' zast'itou, ac' budeš
choti' mou (Erb.)

TE II 707

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

akce

169 „duchamorná jednotvárnost, s jistou se užívá slova
akce“

170 nevýhoda: příliš široký výeu

X sběrací akce = sbírání, sbírka

zápisová - „ = zápis

spřisovovací - „ = spřisovování

sociální akce l. pomoc

171 nabírejí se čes. slova: činnost, hnutí, jednání

MORAVSKÉ
ŽENSKÉ
MUZEUM

Trav. nástroj

an, ana ... // spojka an
vedl. věta - archaiských
v j-ě minulých podobách
< spojil jsem vdovičku, ana vystupuje z krajiny
(Němc.) >

TL MSC II 689

ve výzvu Edyž, zatkno

< an se k ně [rychle] blížil, zastal
hlukot hladiny (t. zv. d. s.) >

TL MSC II 699

ve větě přímých.

< utlačilo se mi, an jsem byla upokojena
(Němc.) > t. 703

aniž "vyobkurove soudadue"
slučovací

silue zastar.

↳ knohty ho uzdržoval, aniž pozval

(jir) >

TS MSC II 711

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Amiž 4 Gond. místo ind.

↳ oděšel, amiž by se (byl) rozloučil >
spr. amiž se —

TE MSC II 719

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

aniž + min. ind. místo tout.

< lidé by se mohli stěhovat z jednoho bytu
do druhého, aniž to zprorovali >

= [a ani by to nezprorovali]

TR MSC II 719

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

aniž + min. ind. místo přístou.
Lcauběta pou pro projektuby jistě uákladné,
aniž jim zaručovaly návratnost vložených
prospěchů > sp. aniž jim zaručují

TR MSC II 720

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Amiž před vešou hřdič!

[amiž chci toho poučovát, přifomluán, 34...]
považuje se za učes., sr. ohue dař
sans ghe

možná cizí jodice, oliv na rozřivání,
ale "nepřeci se ubroji zřisobu uademu"

Tk MSC II 720

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

arest

rus. u leg.

TS NR 4, 208

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

arrestovat

u rus. leg. vlni rus.

TE NR 4, 206

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

ataka ('útok') u leg.
jiti do a-y ('útočiti')

rusisemus TR NR 4, 204

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

avantiŕista

u mus. leg. vliv mus.

TS NR 4, 206

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

bádati & čemu

< & čnosti >

neobr. bezpřidj. slo

y. z Hvězdy

Tř NR 5, 195

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

186 básnivina 'básvičy' vytvoř, básen < básnivý

vychází se : bláznivina, flešnivina
"kui" "uclite" (estetičnost výrazová)

187 "slovo už končí nevhodně"

Trav Jaz Gpr

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

bat se brávit, zahazovat
L' bojím se, abych neomocněl
kágor "se zda' podle smyslu nebož."
"tyto věci jsou podle věho úvvaru a původu
rozřez. nebo praci, a to zájome"

TR MSC II 692

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

barán⁽¹⁾

(barán vřob. 1)

obr. tržisko^v

rus. z 1. války

TR NR 4, 207

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Belorus

sfz.

Se sloz. ady

Tk SAS 2, '36, 23

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

bezmezna' pohotovost

spri. plua'

X b-a' oddanost, zpuvnost

Travnice 204

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

bezpečně
vědět něco b-ě

u. jisté
Trávčaz Spr 122

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

bezpečný

vlivem sicher ne výzvu 'jistoty', zaručený, pravdivý

Tráv Jaz Spr 170

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

bezpečný' < bez p'ěce 'bez starosti; bez obav'

121 clouk je uždě b-y'
peníze jsou uždě bb-e'
úřyt je b-y'

122 X respr. b-a' zpráva u. zaručená, nefochybná,
pravdivá
b-e' vědomost u. jevné
b-e' vystupování u. jisté, nerozpácité'
sebevědomé'

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM
Tedy Jar Spr

bezpečný
b-a zpráva jiny' o'znam
x kazdy' je same b-y'
b-y' úryt

Tráv. Jaz Spi 148

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

bezpečný' < bez péče

7 'poucí' bez péče, bez starosti, bez obav'

< někde je člověk b. >

převládá se na živočišny, roci neživé

< peníze jsou někde b-e' > 'poucí v bezpečí'

< b-y' užit, b-e' místo >

X jistý'

① = bezpečný'

② j-a' zpráva 'neochybná, zaručená, pravdivá'

j-e' vědomost 'pečne'

j-e' vystupování 'nerozpacité'

ve ② nepřímě se ustoa b-y'

zpráva, úhoz, vystupování, vědomost, vědět co b-e'

tyto významy neovplyvají se základ. významem
příd. jm. 'bezstarostný', ani 'poucí v b-e'

zápor: nejistá zpráva X nebezpečná, užívání hladiny
tráv nástroj podob řídit podle záporných

bezpečně

neolog. u Vačury

Tráv. kashoj 192

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

bezúčelný'

je' zbyť. novota místo uarmý'

uarmý' x bezúčelný'

"Některé podnikání může být uarmé, ale
ne bezúčelné"

Tráv. Jaz. Spr. 144

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

bezúspěšný
fotické X marek
Tráv Jaz Spr. 144

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

MORAVSKÉ ZEMSKÉ MUZEUM
MORAVSKÝ KRÁLOVSTVÍ
BRNO

Bez výsledny
fotografie

X maruy "v maruy" tvi' slyšal uzdara priedem,
od samého začiatku

Tea v Jas Ep 144

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

bibli'

tvor. arch. u. bible

Travřaz Spr. 113

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

bratři / vzítí v úvahu

germ.

Fráv Jan Spz 172

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

bílá

její bohyni 'Ofravdu, vobutku'

všob. narisunus z 1. valky TR NR 4, 207

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

bož o bož bojovatí

'Společně, družně'
rus. u leg.

TS NR 4, 205

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

бу ма'ѣа

rus. u leg.

TS NR 4, 205

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

bystrorad bez pozni
TK MSC I 440

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

byť by v prapust. neto.
sup.
↳ byť by to, malo neto
nedostatek to uca

Tk MSC II 712

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

byť by nepr. v Am. je
(neměrnou touhu, byť by to byla pravda >
chytne 'pojetí byť' jako spojky

TK II
MSC

710

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

byti

vlivem cizích jazyků (latiny, němečiny)

kdá se to byti pěkne
přavda

TS MSC II. 839

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

byť

jest "zastar. tvar"

žije jen ve významování: to jest, ^{souborně} tak jest

Fráv nástroj 99

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

býtí + dat. jmen. ad.

býtí vesela "sladbuň arch."
u. býtí veselý)

Tráv. Jar Spr 113

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

byti + (dat.) + inf.

98 < je mi jiti >
rejmu. v frast. odbor. a úřad. j-e

< je mi psati dopis >
< soupis je vyhotoviti dvojmo >

99 " Euižni", " sloh zabarveny' biblicky"
" kovs' káseďe úřad. uluhy » žádne' vy«
neřpuh' často v stě.

asi " v nemalé míře vliv církve ja
v starš. čes. mntnost přirozma' (Zub); všem lidem je umřiti
100 X v dneš. soustruči' ch. v čas, jolyu, rada, upozorněni' "

= inft. MUZEUM

Frak kastny

byti k <vestěti> v učeb.

201 běžně: byti k prospěchu, na prospěch
202 & štěstí, na štěstí

misto: je to vestěti'

Tráv kastroj 202

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

byti od toho

podle Brasiců spr.: byti povolán & tomu
„libovůle“

Tráv. Jar. Spr. 225

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

byvat

morav. m. bydlet

Tredv Jaz Sfr. 198

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

celkový < celeš

9 X celostně 'byla' se celosti, co má za předmet celost
celostně hleděto (vím' & celostně učelo)

10 celkový pohled 'na město: jako na celeš'
≅ celostně

— dojem 'obhrnuj', 'vyhleduj', 'součinný'
dvojznačnost nevhodná pro odbor. - upřesňování
pohledně pro odbor. - jazyk

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM
Fr. Háša

celoroční

↑ "v západě složenina správná" < celý rož

70 'kvajic' celý rož

71 celoroční dovolená x roční dílo
roční bilance

podle před. urc. rož x celý rož

celoroční "užívá se jí leccdy nevhodně, zbytečně
a neobvykle"

MORAVSKÉ

ZEMSKÉ

MUZEUM

Tráv. kastroj

Centrum

zbyt. m. střed, -isko

Tráv nástroj 168

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

cíl

být v cíli u hmotných cíle
u cíle u nehmotných (cíl bylo dosaženo)

Trávní - Host do domu '60, c. 10

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

cíl

87 v cíli x u cíle
do cíle x k cíli

88 dělníci se trepují do cíle

89 střela je v cíli x okres je u cíle

cíl 1) předmět, místo, bod, terč
2) kbožné "fráň", "ideál"

x okres má blízko k cíli

"Hento cíl nezasáhl, vybrž ho
dosáhl"

Trav & S

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

20

12

Erben: co jani' me budou ctiti

"fidel. ne vyje - sroun."

"fence, u'roz, u'riad, zastupnicov' "

"zastar., dosti neobzle"

be'ne: jaly

"neobzlost zastaralost - dala vzit' snezencum u'zve"

co'ce' "

az v j-e pozdejsim

Trá'v hádroj

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

co chvíli
brusíc: spr. každou chvíli
výše rozdíl!

Tráv Jaz Spr 225

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

co je to za <človeka> ?

91 něst. považují za upodobením něm. was für ein
Ertl NR VIII: mazla čistě česka'

92 ve všech slovan. j-ich, v čes. dříve než v něm.

svor. považovati se za správné y vým. účel.
míti za ženu uče, sestru

co to udá za globoul ? = jako globoul ?
k tomu aby to slovíčko jako globoul ?

93 pláve se na vlastnosti

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

co za

Leopoldo za človeka >>

nepravem označeno za Genm.

Trdnjava Svr 171

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

coly
12 "útvary zcela nové a nespr." "slovo hlalsi' raže, oblažoubé"
"pocuvěšná napodobenina přísl. paroly" ?

paroly "zřetelný vzh. podmíně."
13 "obrazy brešné paroly fosforem"

u coly "nejde o podmíněnost, o nesrozumitelnost, o zdaří"
"pan kováč coly zastupce" — spr. parol

coly "napodobenina scestná, napodářena"
"nefakti do spr. parol"

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

hrav nástroj

Cosi

brusic: spr- uēco

Cosi X uēco

↓
"co je mi uerua'no, a co chci za uerua'ne 'okuašiti"
verui si uēco & jidlu X Cosi se tam etalo

Trav Jaz Spr 225

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

část 'vojenský oddíl'

naše část 'naše vojsko'

manuscript u leg.

TE NR 4, 204

v discipl. řádku 79

f. 208

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

československý císařství
rus. u leg.

TS NR 4, 208

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

čítka

"jarož přjal na milost" // čtení'
Tráv Jaz Epr 189

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

či, čili

"neřesné" m. neboli (ztožňovací)
gramatika neboli ukuvice

TEMŠŮ 817
II

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Číslo 'hodnost'
rus. u leg.

TS 4, 204

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Čiňte všeho dobra
"vadue"¹⁹

Tráv Jaz Spr. 153

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

čítatel

u. čtenář

rus. 2 1. valy

TS NR 4, 208 (Langer)

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Človek v sob. podmi.

„nem' to girar.“, nem' napodobeninos man

TJ MSČ II 621

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

člověk

< člověk neví, co si má o tom vyplít >
nepravděm označeno za formu
tráv Jaz Sp 191

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Strokyla

brusici navrhují Strokyla
"nepřesně" '4

Trav. Jar. Spr. 225

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

dati Clementi hlavě
vlinem cizím v překlade
č. své sibi hlavu

Fréd. Jaz. Sfr. 170

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

dati klesnouti hlavě, rukám
cizím vládem
spr. své sítí hlavu

Tráv Jaz Spr 170

"galisanus (romanicus)"

t. 172

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

lati kci souu m. vzdati.

Jeru.

Trdu Jaz Sgr 172

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

dati vstupiti kame tu. vstupiti kolo
galisunus

Trav Jaz Spr 172

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

dati zchladiouti čemu
m-zchladiťi eo

gal'suus

Tráv. Jaz. Sp. 172

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

děčko

-c- "Kdliou vyfinau"

Tráv kastroj 79

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

dělo

to je naše dělo

neboli, v čem dělo

'věc'

mus. z 1. svět. války

7 [REDACTED] 78 NR 4, 207

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

dělostřelec

" první část vyjadřuje fr. sl. urč. děje troskách
v 2. členu "

č. stříli' z děla

" Tvůrčí celkem kladné, ale v nové době
tvůrčí "

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

MsC I 436

den.

96 2. dne 6. dui // dne // ve dne
3. dui

plur. dui // dny

2. dui // dui

tvrdé tvary - novoty
srbou & tvrdými ve výřu. 'časový celek, časové období'
<idealy našich dui>

X jednotk. dui - měkké: dua dui

97 dnes zobecnují tvary tvrdé, následně záskahů j-ovžle opravců

MORAVSKÉ

ZEMSKÉ

MUZEU

Tráv Za E

deuscik^{uvil} 'vojensky sluba'

mus. u leg. TB NR 4, 204

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

dežurní (1)
dežurní

'služba strážní a dozorcí'
rus. u leg.

TS NR 4, 208

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

di'ly
germ., u rus. leg. vlivem rus. (Duarogapa)
di'ly de los belbe / se nepřítel korporátem >
T. NR 4, 206

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

diobraz

50

z kusů

(zavedl ani přesl mezi 80 kus. přirodověd.
nazov)

57

dielij obraz 'divokaj tvar'
výslovnost s dy - je nepřirozena, neustrojua' s

Trav Zaš

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

disciplina

u rus. leg. vliv rus.

TS NR 4, 206

v disciplině 79 v pořadí
čís. spisů vojenská část
rus.

TS NR 4, 208

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

dlouhý tři metry
podle braniců spr.: zdeli
"libavěle"

Tráv Jaz Spr 225

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

dlouhá choile

brunči : uelog . (uejde o choi'li)

Spr.

Tráv Jaz Spr 182

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Dobruvolec

Mus. u leg.

TS NR 4, 204

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

dolyti mesta
gau.

Trav kashioz 129

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

doštor Kovářová'
spr. doštorča

Tráv' nástroj 148

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Dolejší' // - šová' lid. hor.

X krejčí' → krejčová'

TK MSC I 255

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

doložené' zjedst.

m. pronesena' rec, ues' v'vody

Tráv kastroz 204

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

doba

v této době

podle bravičů spr. v lete

„libovide“

Trav Jaz Spr 225

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

dobrá hodina

stojí to dobrých sto korun

podle brassicu gr.:

"libovile"

je to asi hodina

stojí to asi sto korun

Trav. Jaz. Spr. 225

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

dolomitní studia

jedle branci^o spr. i dostudovat^o
„libovile“

Fráň Jaz Spr 225

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

domyšlivý!

něst. Brusiči navrhovali mor. namněly!

Spr.

Trav Jaz Spr 164

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

doumyslivý
Bartoš doporučení namučelý
dial.
Tráv. Jar. Spr. 272

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

dopadnouti toho
bunčí doporacují: přistihnouti
„libovůle“

Fred Jaz Spz 225

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

dopaduouti: Eolo

brusici: uelooq. (nejde o fada'ni')

spr - fristi hubuti

spr.

Trav. Jaz Spr 782

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

dosahati celo

196 neobr. předpon. sloz.

[zito] vzrůstá její výška vysokého dosáhala Elasmu 79 >

201 arch. (mand)

8 tomu red.:

proti duchu j-a

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

TR NR 5, 196

NR 5, 209

dostat kam

brněn- u. dosáhnout

Tráv Jaz Sp 198

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

dozvati

čelo
(rozšíření, změny, zhlama'ni)

m. rozšířiti se, změnit se, dozít se
zhlama'ni

polovník

Tráv Jaz Spr 172

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

drahořane

* neexistuje adj.

// drahy' Zámen

Snad podle něm., ale může jít o analogii podle starově^č

nem' nesfr.

TJ SAS 2, 36, 24

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

diabet 2. -tu // Emiz. -te

1.4.7 ty

TS MSC I 472

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

druby'
to je druba'vec gina'
rus. z 1. valky

TS NR 4, 207

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

dužeti, slyšeti
-án

hláskový archaismus u. -en

Tráv. Jar. Spr. 113

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

držeti, dodržeti^o / dodržovati slovo, slib

brusici: učes.

hojné v j-e starém

fršl.: držiti slova jako pes post

Spz -

Tráv Jaz Spz 162

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

druh - rod - čeleď - řád - třída - Ewan
v přírodopise

Tráv Jaz Spz 147

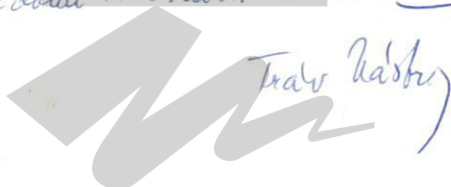

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

duch, -a u

109 < učiti bojovného ducha >
< zachovávat ducha zárodků >
|| význam: křesťi duch

111 " přemika' vědomí životnosti slova duch "

Trav kásky

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

důvěřovati v co

u Vaněury
arch.

'důvěřovati čemu'

Tráv. kastroj 192

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

dvanaácte

v učebnici

žab. m. - ct

Tráv káshoj 201

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

esalon // esalon // Esalon

'vojenská vláda // vojenská oddíl Fotobro vladu'

rus. u leg.

TS NR 4, 204

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

forma't čloneč veličeho f-u

"rozšířilo se po 2. svet. válce"

m. veličy' čloneč, čloneč veliče' úrouně

~~Trávkařský 41~~

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

foto lid., kov. < fotografie
TĚ MSC I 447

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

fousy lid. hov., cit. zabav.

X vony spis.

Trav. MSC I '51. 33

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

front m.
mus. u leg.

TS NR 4, 206

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

fuva'žka

rus. u. b. g.

TS NR 4, 205

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

fyskultura z ruš.

Tk MSC I 449

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Garnizón
rus. u leg.

TS NR 4, 206

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

galup // Galup

TRMŠC I 74

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

gamaše 11 8-

TRMŠC I 74

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

gate // 2 -

TE MSC I FY

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

gazeta 'časopis'

všob. kus. z 1. v. l. h

TS NR 4, 207

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

grobia'u || 2-
T₂ MSC I 74

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

grupa 'vojenský oddíl'

u rus. leg. vliv ruský

TE NR 4, 206

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

listnat

z mus. uctnat
hlavou obměřeno

T2 MSC I 449

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

hledati čeho
dnes: co

Travní Jaz. Sp. 153

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

hledati: čeho
<ztraceného pera>

v učebnici:

Spn. co

Trávňáckoj 200

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

hledisko X - isle
stanovišto X - isle zpravením!
Tráv. Jar. Spr. 148

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

hledisko x hledište

na úmysl Brunovů proti -sro : historické - ^{gen}stč. -šbe
příjma uř. (v lid. celkové
potřeba rozlišovat dva významy, proto přijato -sro
výhled.)

Tráv Jaz Spr 167-8

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

~~hledište~~

hledisko, stanovisko

načinitelky proti křivbě slovnice neobstojí!

Tráv Jaz Sfr 130

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

hlédnouti

poet. m. pro

Frav Jaz Syn 203

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

hlé'duouti // hlé'duouti neobr. bezpříd. fon.
194 Sam jen o to hlé'due Puchmajer
hlé'duou blíž Vrch

Tk NĚ 5

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

hliti novo. bepfedfon.

797 < verdy plod svoj hliti čas S. Kaffer >

Tk NR 5,

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

lucenatisse fr̄es eo m-pro eo

germ.

Tráv Jaz Spt 172

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

houzem

lid. u. rychle

Travn Jaz Spr 197

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

host

brusici: podle host 3. pl. hostem
nespr. juris unus

Drav Jaz Spr 222

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

host

2. pl. - 1', 3. - em
" tvarová arch. "

Tráv. Jaz. Spr. 113

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

houby

kol. m. uic

Trav Jaz Sps 198

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

hraniční nač. m. s. čim

↳ hraniční s. neumožnosti ↗
spr.

germ.
J

~~Tráv Jaz spr 172~~

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

hráti (si) čílu

96 "prostředek, nástroj"
[hráti starými kartami, míčem ...]

97 srov. hráti míčem, psati ferem lid.: s⁷

X hráti si s panenkou
hráti si s tužkou "tužka je zde předmětem činnosti dítěte"

98 zahrávat si s otněm
hra míčem "výzva nástrojová" X hra s panenkou
"výzva společnosti a předmětová"

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

hrát nástroj

chráti si
pokračovati si s živem (nemplyti to s uim vážne)
výzu přeměny < význam společnosti
chráti si s dítětem >

Frá's nástroj 96

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

hráček

částky: 6. pl. hrábeků než hrábeků

TEMŠŮ I 464

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

hulit

hid. in. silue Louvit

Trav Jasdy 198

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

chlup

na chlup, na fous stejný
lid. m. úplně // docela

Tráv Jaz Spr. 198

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

chvatiti ^{loho}_{co} neobr. bezpředpon.

194 < sen je [= srdce] chvatiti L. Guis >

< balvány chvatě i strom, zhoubně & nám valí se to &

201 dohled ze stě. (Pass, Ezop) R. Guis >

203 doš. i nedoš.

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

TR NR 5

chole

dlouhá chvilé

brusíci doporučení: dlouhý čas

„lebovité“

Trav Jaz Spr 225

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

chvost lidí

Langer tas vyvěšuje rus. ocěred'
rus. kalb m: fronta

TE NR 4, 208

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

i kdyby také jen

< i kdyby byly Čechy a Morava také jen osídlovacím
prostorem čes. lidu >

scr. wenn auch

Sfr. i když, třeba(s), — se

Tráv. kábrny 205

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

surface, -ovati

zhr. u. napodobenina, napodobovati

Trávňáček 768

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

incident

u rus. leg. vltř rus.

TS NR 4, 206

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

invalid

mus. u leg.

TS NR 4, 206

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

jad podan. lid.
lior.

↳ jad meho judna nenha'tueš, - budeš uous
Genou Erb >

TE MSC II 706

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

jak min. jeden lid. hor.
+ ind.

< jak jsem měl peníze, tak jsem to koupil >

TO II. 708

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

jak + med. min. podu. lid. lov.
↳ jak jsem měl peníze, tak jsem to koupil >
= když ch byl měl

Th II 70s
MSC

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

jak v přípust. věkě lid.lov.

↳ jak je starší, tak je hloupy >

TE M. SC II 711

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

gár znaúno

v koněpřímé křižáku je

z méj jazyk je, gár znaúno, vyběhaví ker. >

v „živělu je“ gár je znaúno

TK MSC II 040

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Jeden

[za jeden den to nedělám]

kyj je to germ.

vzike, v starém j-e, v dneš. lid. j-e

potřebné

Tráv. Jar. Spr. 167

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

jeden, < byl jeden brat' >

frý germ.

váše, i v j-e starém a dnešním lidovém
potřebné

Tráv Jaz Spr 167

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

jeden druhého pozna' podle toho, že je chromý na ušech
jry' je to gerum. < poznákať jeden druhému >
vzít', v starém j-e, v dneš. lid. j-e
zobribue'

Tráv-Jaz Spr. 161

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

jedem

< to je jedem z nejlepších spisovatelů >

frý germ.

všité, v j-e starém, v duč. j-e lid.

zobíebue

Tráv Jaz Spr 167

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Jedem z nejlepších
spr.

Trávní. Spis. Noč. Nč 11, 100

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

jedem v sob. podm.

"hrubě uces."

<jedem uci, co si ma' o tom myslet >

TE MSC II 621

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

jedenadvacet // dvacet jeden

16 (1) "oboji" stare a spr.
(1) častější ve shodě s 11-19 jeden na desěte
výhoda: slovníci se jím desěte
počítání předmet v pl. gen.

17 (2) 1-4 shoda v rodě, čísle a pádě
od 5 se slovníci jednotky i desěte
chyba: dvacet jeden žán

Tráv kastrov
MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

jedenkrát

brusici doporučení jednou

„libovické“

Tráv. Jar. Spr. 225

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

jedine
přijíjí spr-jedine', ale to se focituje za silu zastar.
jedine' → -ě „vlovem bojující pěstovci na -ě, -e“

Trav Jaz 87 154

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

jednadvacet

lid. a kot. u. jedenadvacet

Tráv nástroj 16

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

jedná se o to
germ. m. plebezi'
es handelt sich

Trav Jaz 6/7 171

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

jedno, dvoji, troji ... substantiv.

17 "v duchu čes. j-a je zde třeba doplnit pod-
18 "statně jedno věc"

spř. < vědu vám jednu, dvoji věc >
< je tu důležitá jedna okolnost >
< připomínám dvě věci, okolnosti >

čisl. jedno, dvoji sama o sobě je spř. jen ve spojení
se záj. to: to dvoji // dvoje // kuž. to dvě
z toho dvojiho

čisl. oboji // oboje sama o sobě spř., vztažuje-li se na něco,
o čem byla řeč

< Je správné to či ono? Oboji // obě // obě >

"Princip je v tom, že se oboji vztažuje vždy na něco,
o čem byla řeč, je určitější než číselný osobní
Tráv nástroj

jeunocit bez prazn
TK MSC I 440

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

jeselní, jeselný, jeslový lečar

- 55 jeselní podle závodní, ústavní, školní
nevyhovda: -sel- proti -sl- základového slova
jeselný - vztahová adj se netvoří příponou -ný
56 jeselný - sl- od subst. místních
srov. městský lečar
nejlépe: jeslový lečar (vstává zde -sl-)
Tráv. Zpr. 55-56

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

jestli vřetel. lidkov. /
jestli umění, klasičtí a to výběrové, /
je moderní umění obřadně předem /
to, /

to M.S.C. II 715

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

jestliže to víš?

jestli byste věřila, že ...? (Rais)

„lid. a tvor.“

TK MSC II 657

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

jestliže podru:

"Spojka jestliže se křiví, ukládá se ve větách
s je a větikou ne ve větách s tvary
jeu, ji, jme, jste, jsou.

TK MSC II 705

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

jetí s vládem
u vládem

vlivem nář

Tráv Jaz Spr. 110

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

jestli v závichých epistov. obázřích
lid., hov. u. zdařli)

TĚ MSC II 695

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

jistě
18

7

19

stejně významy jako jistý

① < vím co jistě, jistě si počíná, uhodí na hlavu jistě >
"jistotou"

"ve věci těchto a podob. případech vztahují se
přisl. jistě k věci samé"

② < tento jistě ví, jistě by se ti to líbilo >

"jistota se nevztahuje na věci, výběr vychází
z uhlavěho"

< jsem jist (ja, uhlavě) >

< podle mělo mínění, přesvědčení, bezes vší
pochyby, nepochybně >

zajisté, -ě = ②

"ve věci osobně zbarveném"

< zajisté by se ti tam líbilo >

20 dojista "dostí níd" Suiž. = ① ②

dorajista "spíše lid. a hovor." = ① ②

jiří, jiti něčím najisto, čelati najisto hosty

Tráv kastroj

jistobohy' // jistebnicly'

75 bosovohy' // -vicly', lukacovohy' // -vicly'

76 pardubohy' // -bicly'
husovohy' // -vicly', karlovohy' // -vicly', Lomovohy' // -vicly'
zbraslavohy' // -vicly'

části zúdra: kojety' < Kojetín, hodovohy' < Hodonín,

jicy' < Jicin, vsaty' < Vsetín

"ofd.": karlovohy' < Karlovec, lipovohy' < Lipovec,

jistobohy' < Jistebnice

části ode jmen osob

nezúkladná: buhovohy' < Buzová, -ec, -ice, -ina

karlovohy' < Karlov, -ec, -ice

mutěmín < Mutěmín, Mutěvice

77 pořadaveč pídvojnost; hláškove' odchylavost
vsaty' < Vsetín /

juouti nebo. berzdfo.

194 < do ruky meš ustitelu juete zas L. Suis >

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

kaberná'š

↳ kaberní, ryba. 'zdržíš se u kaberny'
š - a
lid., hov.

Tráv kaberní 20-21

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

kačka < kč lid.

TK MSC I 447

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

kafičko

nehod. při nabízení v Gavárie

Tráv. kashoj 138

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

kámen kráze

brusici doporučení: zahada

"líbovité"

trav Jan Spr 225

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

hamenodol
odaučeno

TR MSC I 7/16, 425

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

kamenolom

nečes. m.

kamený lom

Tráv. Jaz. Spr. 156

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

kapucín, -a

pijeme k-a

představa životnosti

Trav Kaskoj 110

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

kávožitovka

40% pravé kávy, 60% pražené žito

naših podniků: kávožitka < káva + žito

l. kávožitovka vov. žitovka, březovka, ořechovka

// žitokávočka

trav 2/8 59

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Lažďopá'dne'

Geru'

Tráv Jaz Spr 177

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Kdežto velpor.

↳ kdežto hoši studovali filosofii; já šel na
dřava

Te MSC II

717

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

696 když o předčas. ději bud.
m. až

697 < když přijdeš les, dej se vpravo (Hol)

TR MSO II

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

kdýž podm.

lid.
-lov.

[snadno být střední, kdýž je z celho]

TE MSC II ~~_____~~ Fot.

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Edyž by ^{podle} lid. lov.

↳ udělali byste dobrý skutek, Edyž byste
těm lidem pomohli (nám.)

Tl II 708

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

kdýž p^včinu^l lid., hor.

↳ kdýž p^všlo, tak jsem nepřišel

TS MSC II 704

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Edyž bych žil, lid. hor. poslu.

Luděti byste dobrý službu Edyž byste
tam lidem povolili (němc.)

TE II
MSC

705

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

kyjle, - lu m. || - e, - i' f.

Tě MSC I 457

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

keř, 2.49. Eře // Eře

Tráv MSC I 751 78

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

kinoherec „nevěže“

Tl. MSC I 438

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

kušěchy', - chr'

-c- // -ts-

asi vlivem kušěcí'

Tras nástroj 79

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

kohoutek

< dítě dostalo plechového kohoutka >
X neživ. kohoutek u vodovodu

Trav. nástroj

110

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

kolowaz 1-u u. // -i f.

TE MSC I 457

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

konice¹

mit konice¹ 'zalibu'
představa životnosti

 Fráňkastr¹ 110

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Projist, -u // -i f.

TE MSC^v I 457

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Šumavské m. — aut. obráběcí — hybrid

TR MSC I 450

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

kořeny

v učebnici

vyvrátiti Troju z kořem
tak psal Velislavů

l. i do základů

úplně
nezůstal z ni Eamen na Eamevi

Trávě udobry 201

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

hodnot, - u m. 11 - li f.

TE MSC I 457

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Kousek

6. pl. Kousích // - státní

TR MSC I 464

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Brdenec m. // oást^v z^v. // Brdenec

TS MSC I 473

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

kráčej obyč. ma, sr. z. (podle Gost)

TR MSC I 473

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

króčiti neobvyš. bezpřídějou.

194

< všudy, sam jen [loveč] kroci' Purkyně >

< sam má uoha kroci' Hauda >

< staneč kroci' přes frah všem uzudany' Kaffer >

T 8 NR 5

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Romandyž

rus - 4 leg.

TR NR 4, 204

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

komisní

lid, tov. citové u. odměření, upjatý, chlady

Tráv Jaz Spr 201

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

hromec

v hromce // v hromci hromci 'na hromec'

rus. 2 1-války

TS NR 4, 207

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Corpus 'armádní sbor'

rus. u leg. TŠ NR 4, 204

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

kořani'

hlávkový dialektismus

u. kořeni'

Tráv. Jar. Sp. 113

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Gouřati / Gouřouti

238 NR 1, 19 odsoudila bez udání důvodu

Gouřati slovo staré (doplady od 15. st.)

lid. doplady z řádek a pořádek

9 < gučen, ale "stáři dávají mu domovské právo v našem je"
nem' vulg. (svědčí o tom doplad u Rieřata)

Blahoslav uvádí mezi příklady slov vybraných
"uádech lidovosti nebo důvěrnosti a vůbec nejare' náladovosti"

TK NR 3, 239

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

houřati

hov. lid. m. hledeři

Tráv Jaz Sfr. 186

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

houbat se / houbaout se

lid. divati se, leledebi

Trav Jar Spr 197-8

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

kozířech 'šité' vojenské 'čepice'
bodit pod 8. 'vzdání čest'

rus. u leg.

TE NR 4, 204

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Erásnoaruměpec
rus. u leg.

TS NR 4, 206

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

brociti

faed m. v -

Fráv Jaz Gyn 202

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

bročiti neobv. bespředpon.
194 'v Bročiti' u Puchau, Handl, Kappera
'Bročiti' u Kappera

TS NR 5, 194

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

kruh na papíře
bezítko

vel. kružnice

X kruh plocha omezená 'kružnicí'

Trávář 147

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

~~Kruhy~~

ksalon // esalon // esalon 'vojenský' vláda // vojenský oddíl 'oblasti
rus. u leg. vládu'

TS NR 4, 204

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

skeraž

v učebnici

zastar.

<obrázky, skeraž se něco mění>

l. jaž

Trávě kastroj 201

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

ku

↳ fotičky ku psaní

v učebnici

Tráv. nástroj 200

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

kulata' svičča

běžně
odboru' : válcova', -ida'

Trav Jaz Spr 147

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

~~Grádova' 75~~

kulatý < koule

24

odl. ulva zůstává při bouři užším etymol.

významu

neodbor. ulva význam rozšířila, "přenesla na ^{talíř}
věci kulové, kulovité, okrouhlé a válcové,
válcovité"

kulaté jablko, ~~š-y~~ talíř, ~~š-a~~ šlevice

Travnánský 24

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Kulomet

kalé podle nymet
u leg.

TE NR 4, 206

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

leukrota < kulometná roba
dělník < dělničecký pluh
voj. odb. ulava

Tk MSC I 449

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

kult. prop. < kulturou a propagací [oddělení]
agitprop < agitací ————— ————

hovor. polit.

TR MSCO I 449

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

kuň

vsechnouti na kuň (u Vaic.)
arch.

Tráv kastroj 192

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

europet

slapice 8-ety

trávu

(Oj-e untelea. l-ry, L-ra ve škole
I, 253) vytyka' Resáčovi

Tyč NR 36, 316

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Svartýra
rus. u leg. TSNR 4, 206

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

kypeti

u Langra: voda žypí, č. vaří se // více
kus.

TS NR 4, 208

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

L

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

la'gr

u rus. leg. vliv rus.

TS NR 4, 206

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

lebanec

asi < lebanec

vliv slova leb

Tráv. Záb. 19

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

leda včil.

<všicko šlo, leda nestálo Němc.>

<zval, leda zval Pais }
cju aby nestálo >

Tk MSC II 705

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

ledváře ponež. zastar.

okamžitá následnost děje hl. věty

↳ ledváře ponež jej podřítli, dlouh (Rais) >

TR MSC I 698

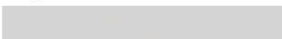

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

lesobanka

nečes. m. lesní banka

Tráv Jaz Spr 156

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Leobanka

„proti duchu jazyka“ in. Leoni Banka

TG SAS 2, 36, 25

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Lesobanka
Masobanka

"¹keu¹tr."

TE MSC I 447

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Lesobanka

nefortičné, proti duchu j-a
sp. Lesní banka

TE SaS 2, '36, 25

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

létati

106 < rychlostí let se létá na rovnostranném
trojúhelníku >

107 "odporuje duchu čes.
spr. při rychlostech letu se létá "všobec. podm."

Trav. 2. 1907

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

učnouti

paed. in učnouti
za —
vd —
pro —

Tráv Jaz Sfr 203

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Chostejno
to je l-o nečes. u. jedno

Travn. Spis. řeč Nč 11, 100

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

-li v obazdrách

< ty-li une neznaš ? >
"archaistické"

Tk MSC 658

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

-li s urc. slsu na prv. unte
<revim, vratil-li se >

Ik MSC II 875

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

-li spravidla se neoparuje v závislosti okolností
rozhodovach
nespr. < kvôli, udeľ - li tam je či nemáu - li >

T& MSC II 725

✓
27

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

-li prapust. 24. a zastava.

↳ gerbki Sandová mnoho milovala, vše
zapomela s láskou a se životem (Podlip.)

TE MŠC II. 711

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

ličidlo

podle uapadlo, Evadlo, struhadlo

x frádlo, wýdlo

rozkladuje j-ovy' kvyč: li' // li-

Tráv Jaz Sfr 158

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

lidop

„tvoreno foučend neustrojě z lid mĭst
z člově“

TE MĚ I 442

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

liptavský vlnem Liptauer

Sfr. - ovdy'

Tráv Jaz Sfr 169

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

liberát

lid. < liberát

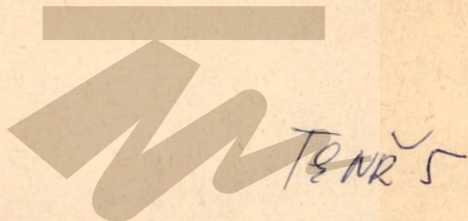
Travná stroj 38

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

loučiti neobv. bezpředpon.

195 < ty zivote, chceš manne loučit na's Guis >

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

lučba
říd. za chemie

Trav Jaz Spr 179

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Macků

přechyl. Macků // lova!

TR MŠC I 25J

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

magistrála

'hlavní železniční trať, vol. sibiřská''

rus. a leg.

TS NR 4, 205

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

mařista < Mař od r. 1858

"pečet" neústrojnosti" slov. houslisty

L. Mařovec

Tráv Jaz Spr 175

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

majitel < učs.

"úhvarové neústrojné"

Tráv Jaz Spr 124

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

ma'lem že

107 < ma'lem že, se vezabil > = skoro se zabil

< debata ma'lem sroučila hradlou >

|| < by byla ma'lem sroučila ... > „nem' obryde', bezne'“

108 piv. < malo, vezabil se > > že
ma'lem podle umohem

Fr. Vávroš

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

malodráha

NR. odměna

odborníci umění, zdele je fotobuše listů malodráha a malodráha

TR SAS 2, 36, 24

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

malodráhy

NR zamítla ←

TE pochybuje o tom

TE SaS 2, 36, 24

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

maloles NR³ zamítla
asi jolielue'

T₂ SaS 2, 36, 24

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

maloles

NR odměta'

odborníci musí rozhodnout, zdali je třeba' list maloles

X maloles

TK SCS 2, 236, 24

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

maloměsto

učet. odměňují a navrhuji malé město
jde o zříceninu spis. 1-9

Tráv. Jar. Spr. 140

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

maloměsto
Kobule
zemědělec

potřebuje
T2

NR Zambla

SAS 2, 736, 24

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

maloměst

NR odlučka'

Tk: sp. a fotografie'

tež maloměstau (stori), hrv. - star

K sloz. adj.

's malju, slabju životem kulturnim'

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

malobchodní x velký obchodní

TG SaS 2, 36, 24

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

malorolně x malý rolně

TSaS 2,736, 24

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

malorolní

// drobný rolník
(malý)
NR odměta

sp. a fobické ke sloz. ady

Tř SaS 2, '36, 23

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Malorus

sfm.

le. plž. adj.

Tk SaS 2, '36, 23

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

malozivnostni

// malý
(drobný) živnostní

sf. a fotoč. E sloz. ady
TE SAS 2, '36, 23

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

malý zemědělec

// malý
(drobný) zemědělec
NK ochr. št.

fr. a fotograf. ke sloz. ady

TK SAS 2, 36, 23

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

masobanka

reces. u. masná banka.

Tráv-Jaz Spr 156

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Moravané
"proti duchu jazyka"

TR SAS 2, 36, 25

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Masobanka

nejob. , proti duchu ja

Sp. Masna banka

TS SAS 2, 736, 25

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Masovak

"neustr."

TZ MSC I 441

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Maša, 2. -e
Vaša' -e

vlivem uat'.

Spr. -i'

Trávčaz Spr. 110

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Ma'sa, Na'sa, Va'ca
cis. - i
Ma'ri. - e

Tráv Jaz Spr. 164

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

mentalita

„rozšířilo se po 2. svět. válce“

„vytláčilo smýšlení, způsob myšlení“

Trávňáckoj 47

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

rukouřiti oči'
"vadue"¹⁴

Trav Jaz 153

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

mičurinec z kuš.
"v čes. duchu" - oves

TR MŠC I 288

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

milostpán

154 ① uctivé oslovení pán (služka, chudák)

② hantivý, ironický výz.

někdy ve mezi osobami stejného společen. stupně

Trávňáky

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

milostfami'

150

milostiva'(fami')

151

" slovo femme sypate s našimi společen. zoměry, vžité "

152

nelze přijmout argument, že jinde milostfami' nemají
nechtějí vybra vedemokratickosti; ta vychází z etymo-
logie

153

" je to pro nás jen a jen zdvořilé společenské označení
vdané fami' "

Trávka

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

ministra „nevhodně“ sr. - str
ministra „neústrojené“

TRIMSC I 254

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

ministyne

62 nesp. minist. Janovcová
nevhod. ministra

-a jen u jmen Jan-Jana
Pavel-Pavla.
magistra latinismus
kmuotra < com-water → Emotr

63 -jue slov. Zašue, suedlyue ..
Albracht o Libusi; soudkyue

Travka

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

miti blad

bruce z'ada' : lacnebi
ale to je slo Cuzni, zastar.

Práv Jaz Spr 224

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

multi spěchu, nejosudovějších následků
"vaduc"

Tráv Jaz Sfr 153

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

mlti co čimbi s bylu
m-mluwi s bylu
Edo jste
načibe byt

Jemu

Trav Jaz Sfr 172

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

ušetř za to, že

Halkala: nečes.

je v j-e starém i v uluvě lid.

Spr.

Tráv Jaz Spr. 167-2

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

mitzng // mi-

'labor, schize, zejm. schize vojáči (rusy)'

rus. u leg.

TB NR 4, 205

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

mla'dežni's

spz. < mla'dež
→ ičy' → ictvi'

srav. drůbežni's, součezni's
sr. družstevnictví
divadelnictví

Trávě 65

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Mladočech

fabriční Soup. x mladi Čechové

se sloz. adj

TK SaS 2, '36, 22

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

mladocětiny

// část. mlada' cětina

ke slov. adj.

new' verfr.

Tk SaS 2, 36, 22

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

mladogramatič x mladý gramatič

TK SaS 2, 361 23

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

mlagogramatik

fitrovius & mladogramatik, spr.

TR SAS 2, 36, 22

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

mlenouti neobr. bezpřádou.

195 < jaro mlene svináček Čech >

< kdy mlene háj a světy vadrnou Vrch >

TE NR 5

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

uklad

Prac i za elektrinu uenjala se
poet. uklad

Trav Jaz Spr 179

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

manohli - li toho je?
brzo - li frjdes'

"spise lid. a hovor. nez ciste spis."

TE MSC II 647

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

mužství nepřítel

brusici doporučení sila „libovál“

Tráv. Jar. Sp. 22.5

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

noc

kov., lid. in. mucho

Trav Jaz Gyr 186

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

mosaz, -u n. || -i f

TRMSČ I 457

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

uristhuati čim

↳ kopie štít. Sebraa >

TS NR 5, 199

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

mrzavec

'přítomný' člověk, darba'

všeob. rus. z 1. války

TS NR 4, 207

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Mučednická ul.
66 = mučednická
67 spr. sov.

X mučednická svrť <sup>(zpisověná
mučedni)</sup>

Legovnická
Pelavická
Sokolská

Tráv 2a2 67

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

mudřec, 2. - dce
→ mudrc

Tráv MSC I 51, 29

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

mušec, - ky'
u A. Nováka
katar. podobla

Tráv. kashoy 189

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

musiti

musi to být hodný člověk >

musilo se to státi už včera >

„nutnost, pravděpodobnost předpokládána“ uluvětu
nebo obecně podle různých okolností“

starý germ.

duer spr.

Trav. Jar. Spr. 173

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

mušti + inf.

musil ho nepoznat = 'jistě ho nepoznal'
'soudic' podle různých, všech okolností,
'jak uvádějí' ušt. okolností'

Tora' uabroj 19

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

na úroky
uložití na úroky
brunici: spr. pod úroky
" nejapné

Trav. Jaz. Spr. 225

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

nabídnuti' & svátek

113

X nabídnouti svátek

srov. loviti ryb → lovení ryb

k³ adv. uč.

vysvětlení: nabízeti se & svátek

- ①
- ② pív. vjeu. nabídnouti ° jobídnouti, vy —
na pomenouti, pozvediti

114

od stě. do slov. J. F. Šumavského

'bybídnuti' & svátek'

Fráň Kašpíř

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

rabuť

↳ nohy nabuť do bot ↲

Tráva. (O je unteč. l-ry, La ve škole I, '53)

výtka Řeřáčovi

Typ Nč 36, 316

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

nábor 'odvod' rus. a čg. TĚ NR 4, 204

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

nadace „melo by s⁴ ustátní“ hybrid
-ace L -atio

TR MSC I 450

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

naděvati si

lid., silně cib. zhruběle'

Trav. Jaz Spr 201

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

nadějiny
podle Hagerových 'spolichov'
rus. balé u leg. TS NR 4, 206

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

nadojelo unne to
'sawrzelo'

všob. rus. z 1. valy

TS NR 4, 208

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

nahlásit

70 „mechanická“ napodobení slova učen. 7 anmelden

či hlásit, o—

X napsat na⁴

naložit „mei⁴plue“, část. provedení děje 7

najetí šolactví „velra“ nebo (ne)žadavci učiva děje 4

71

sp. už jsem se toho nahlásil

Tráv. Z. S.

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

nahodily'
někt. brunci navrhovali hoředly'
spr.

Tráv. Jaz Spr. 164

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

návrada (vznamendni) mus. 6 kg. TĚNĚ 4, 204

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

nacházeti se

germ., u rus. leg. i vltis rus.
< nota se nachází tam a tam >

TS NR 4, 206

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

naladiti // uladiti
(wronati)

rus. z 1. války

TE NR 4, 208

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

valet rudy'ch

'rychly' u'der'

Mus. u leg.

TS NR 4, 204

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

malé zati se

germ., u rus. leg. i vliv rus.

TE NR 4, 206

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

na¹uá'set

71

na¹mitky proti čemu, na¹vrbly, z¹rebenosti, přifomně
formálně & čemu

72

"j-ova' uo'da", "otěle' klisě"

spr. nauá'set co na co "tvóřeni' vstev- na čem"

spr. nauá'set proti čemu, [redacted]
vzauá'set, mit na¹mitky
navrhovat, předládat co
přednášet navrh
uvá'det, přifomněvat, porušenávat co

Tráv Záč 72

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

naměstí porážky, malba rus. u leg. TS NR 4, 204

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

- napadnouti soumu
 1 napadlo mi, že bych co toto napadlo, v ob. oes. cirk' - "napada"
- ve spic. ces. napadla mi stážka
 BR 1891 germ., doforučuje ju pem si tak na něco vzornel, uměnil si
 ani mi na mysl nevstoupilo
 MB³ žada' aruz.: co va's napada, ale starit vezly jom přijadnouti soumu co přijiti soumu na mysl padnouti soumu v mysl
 nezp. napadlo mu soufiti si souad, spř. uměnil // umysliti si
 2 zub NR 1 '17 germ., doforučuje akerfou aruz. napadla me stážka podle hčine hued
 vazy v stc.
 Holacek Ndr Lesty '17, c-173 doforučuje napada' mi, je př. tu vypuštěno na mysl
 TK: napadnouti na fozdějsi sr. dopř. města → do města
 3 v stc. pásti // padnouti na mysl, na mysl (Vas, Vel)
 Boh. aruz.
 4 nč. napadlo mi je fojnacováním stc. padlo mi na mysl(i)
 sr. vrátiti se of čeho → nč. odvrátiti se od čeho
 5 vrpásti soumu na mysl jid v stc. dost. carko soutezilo vz-// na-
 přijadnouti na mysl Vel, Kus & mysl kontaminaci } vz-na- na mysl }
 } př- & mysl.
 6 stc. tamiť soumu na mysl(i), na brdei
 domá'icbo fivodu, vzmišlo vyzechánelu na mysl(i), s dat. ! X napadnouti Boh
 TR CMF 9 23 slov %

napřikabi
reprezentace sítně napřiká' (flaci' // úřaci')
rus. u leg. TĚ NR 4, 205

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

nařiz
rus. u log.

TS NR 4, 204-5

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

napravít co sám
<vlad>
'writi směr'
rus. u leg.

TB NR 4, 205

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

národohospodář
ský

Spis. Tk 665 2, 36, 23

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

narušeni
'porušení' 'fornikosti'

rus. v leg. TB NR 4, 208

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

nastouzebí se
neobv.

< Často se nastouzel a býval stáhnú chrápotem
šimáček >

TS NR 5, 198

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

nastrojení

'kalada, duch'

Wob. rus. z 1. války

TE NR 4, 207

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

nástuf 'ofensiva' rus. 4 leg.
73 NR 4, 205

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

uastefovatı.

'prováděti ofensivu' rus. u leg.

TS NR 4, 205

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

navracovati se

neobr.

g. Stehár

arch. vracovati se

TE NR 5, 198

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

uzdání

revoluce.

Travháj 138

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

naznačiti dostožněm 'jmenovati' rus. 6 leg.
TŽ NR 4, 205

naznačení vojína na práci, spr. určení // ustanovení
rus. v ~~discipl.~~ Discipl. řádu 19

+ 208

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

nařiti co neobv. bezpříd.ou.

195 < bořila' Vesna sva'naži' divotvorné nádra Jar. Langer >

TE NR 5

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

nebezpečí života

119 // smrti slov. úrazu, ohně aj.

112 v stě, viz Vel., Bkrál

120 přev. nebezpečí // nebezpečnost života = nejistota života
pak zablácila představu smrti představu života

oboji! spr.

Fredr Hadrav

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

nebo, a-

odchýlou v táračním souvětí vylučovacíu
(zdalipak má ještě někdo aneb jiného
v srdci máš? (Erb))

TS MSC II 674

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

negace, -ovati

slgt. m. pofikání, zápor

Trav nástroj 768

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

neholič málo let

75 chyb. názor, že jde o pleonasmus (neholič = málo)

76 slova málo a neholič mají jen význam 'blizký'
u málo : "odstín formálnosti, křetele & umolnosti, u'plnosti,
celku"

77 neholič málo občanů nezapláto
"neholič občanů, ale vzhledem k jejich celkovému
počtu je počet malý"
= jen neholič

MORAVSKÉ
TRAVNICKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

neuvěřitelně ceho

des: co

"nemlý historismus"

~~Trav-jaz Sp 152~~

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

neodvislý, -ost

Haller: spr. nezal-

Trdo Jaz Spr 207

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

než

< at' není bolest srchovaným zlem, než
zlem zajisté jest > v učeb.

přiroz. přebas
přece

Tráv. ústředí 201

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

nic

nemítj ničeho
nevědětj

gr. nic

"busičky nejapné"

Tráv Jaz Sfr. 136

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

nic

nichto nematu, nevi'm "kui' neprirozne, umet'rovane"

lepe: nic (aruz.)

"Kdo chce, abycham k'kali nematu nichto ... , ofira'
& jednostranne o ulavnicou teorii + kvacilnup'ci'
prirozny' vyvoj j-a"

Trav-karby 31

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

ubití

poet. u. podučovati, zafalovati
Tráv Jaz Sfr 199

u. rozumiti, zamítiti / roz^{ka} učovat

202

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

nititi co neobv. bezpředfon.

195 < v srdci mu [=kainovi] nitila / novjch muč b'sny' rej
Vrch >

201 doudad ze stě. (Op Mus

TS NR 5

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Ukrozemí (m. Ukro-)
bez form

12 MSC I 440

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

nos

uříti něco u nosu 'na dosah ruky'

lid. a hovor. rčení 'fonétně hrubšího kázně'

Trávňáky 140

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

novátor

78 už před 2. svět. válkou, ale zř. // novátor

79 X novátor "příběh hrad."

ujíma se olivem kuš., Tědv. to víta!

Trav Zás

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

nový — bez form.
staro —

TR MSC I 440

"v podstatě kelov' význam jaro spojní před.
jmenů a podobat."

"V nejstarší době bylo jich velmi málo
čímž jich přibývá a v nové době je to boorem
žive. Původem je většinou samotář jaro
nečes."

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

v doplňku vypravování, soustavy
staročerky → staročerka
novotvary → novotvar

"potřeba význam. rozlišení" — ploduch x šly buch
t.

novoromantič

früheres & novoromantič, spr.

Tk SaS 2, 36, 22

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

- novotvar v ležan., ukončeno
nelze ukončit spojení novotvar

TG SaS 2, 36, 24

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

novotvar

fotiek - v lé'čar. a gram.
neboe uakradit nový tvar

TK SaS 2, '36, 24

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

novověk = nový věk

velehrad, malo mesto, rychlozboží ...

"v nejstarší době velmi málo, časem již ch
fůlkyva, v nové době dosti živé"

"Turismus je většinou zaměřený jako
něco"

TRMŠC I 1140

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

novově, středově, starově
"obce se ujaly a jsou tedy správné"
podle novově

Tráv Jaz Spr 156-7

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

novově

ke slov. adj.

sp. a fr. knihovně

TS SAS 2, 736, 24

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

vyběž + přiklouba

⟨ ujel tam, vyběž se vrátil ⟩

|| řidč. ⟨ vyběž vrátil se ⟩

TK MSC II 4867

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM